

Leren met de kaarten op tafel

Tessa Verdegaal

De kaartensets van docent maatschappijleer Gijs Abrahams zijn een groot succes in zijn klaslokaal op het Amadeus Lyceum. Met deze kaarten duiken leerlingen in groepjes actief en spelenderwijs de politiek of de rechtsstaat in. Het resultaat: enthousiaste leerlingen en leerstof die beklijft. Binnenkort verschijnt er een nieuw product, waarmee leerlingen kundige onderzoekers worden tijdens het maken van hun profielwerkstuk.

Om de leerlingen te motiveren nam Gijs zichzelf voor elke week een andere activerende werkvorm in de klas te gebruiken. Een werkvorm die de instructie voor een groot deel zou vervangen en toegespitst is op de leerdoelen en samenwerking. Hij kwam zelf op het idee van de kaartensets, waar hij avondenlang aan knutselde. “Met de sets kunnen de leerlingen zelf een coalitie vormen of bijvoorbeeld rechter spelen in de zaak Lucia de B. Veel werk, maar ik merkte dat de lesstof goed bleef hangen. Via social media benaderden collega-docenten mij, aan wie ik de lessen doorstuurde. Ook zij moesten vervolgens gaan knippen en plakken. Anderhalf jaar geleden besloot ik de werkvormen uit te geven en te verkopen. Met wat creativiteit kun je er veel lessen mee bedenken. Bij de box politiek heb ik vier werkvormen uitgewerkt die in de instructie staan.”

Voor of tegen

In zijn eigen lessen gebruikt hij de gedrukte kaartensets nu regelmatig, vertelt Gijs in het Onderwijsblad van de Algemene Onderwijsbond. “Ik begin ‘even centraal’ met een korte uitleg. Daarna kunnen de leerlingen al snel in groepjes zelfstandig aan de slag met de kaarten.” In een pakje kaarten over politiek zitten onder meer 26 kaarten met standpunten zoals ‘Er moet een verbod komen op het roken van wiet’ en ‘Zorg moet voor iedereen gratis worden’. Een van de werkvormen is dat leerlingen in hun groepje met behulp van de hulpkaarten bespreken of ze voor of tegen de standpunten zijn en de standpuntkaarten zo in twee rijen verdelen.” Ook zitten er politieke partij-kaarten in de set met daarop beknopte uitleg over de partij en bijbehorende belangrijkste standpunten. De leerlingen overleggen: is de partij links, rechts, progressief of conservatief? Vervolgens plaatsen ze de kaarten op een politiek spectrum-speelveld. “Je merkt dat leerlingen echt met elkaar in gesprek gaan tijdens zo’n les. En het mooie is dat ik mijn rol als docent goed kan pakken als de leerlingen bezig zijn: ik observeer waardoor ik inzicht krijg in het leerproces van de leerling en stuur bij waar nodig.”

Eerste Hulp Bij Onderzoek

Maar liefst 15 procent van de scholen in Nederland heeft minimaal 1 box van de docent maatschappijleer. De opbrengst van de boxen steekt Abrahams volledig in nieuwe projecten. “Het nieuwste product heet Eerste Hulp Bij Onderzoek (EHBO). Deze kaartenset activeert leerlingen om verschillende onderzoeksvormen te gebruiken bij het maken van het profielwerkstuk, praktische opdrachten en andere onderzoeken. Naast zoeken op het internet kun je ook een proefje doen, observeren, naar de bibliotheek gaan, een groepsinterview afnemen, een documentaire bekijken, een podcast beluisteren of een expert bevragen. Dat vergeten de leerlingen vaak. Ook helpt de set bij het proces. Zo wordt de eerste stap vaak overgeslagen. Zonder goede onderzoeksvraag kom je later in de problemen. Zo’n vraag is niet te groot en niet te klein. De set helpt daarbij.”